



Planine Razor v sredini junija še ne zaljša prijetni zven kravjih zvoncev. Šele nekaj dni kasneje pastirji iz doline priženo pašno živino, ki s svojim prežvekanjem brani gozdu, da bi popolnoma zavladal pobočjem. Na gorskih pašnikih najdejo dom številne vrste ptic, ki bi brez tovarišic krav žalosten konec jemale. Kotorna je le ena izmed vrst, ki je govedu globoko hvaležna.

foto: **Luka Poljanec**

Temno modra svetloba tople junijske zore je kakor mehko puhasta perut velike ptice prekrila prebujajočo se planino Razor. Taščice so srebrno zažgocele mlademu dnevu v pozdrav, iz krošnje mogočne bukve je zamolklo kukala kukavica in nasploh se je zbralo vse pisano ptic, prepevaje židano pesem planinske pomladi. Ob pastirskem stanu so stale kakor okamnele tri postave, troje src je prepevalo, šestero zaspanih oči se je čudilo - z bratcem in očetom smo povsem začarani spremljali rojstvo novega dne. Šele prav posebna pesem nas je zdramila iz zamaknjenosti – glasna in kamnita pesem kotorne, te z grofovskimi barvami okrašene kokoši, zavoljo katere nas je pot sploh zanesla v te odmaknjene bregove. Prešteta smo prišli, koliko jih v junijskih jutrih prepeva po

strmih gorskih tratih, in kakopak so se nam ob prvi kitici njenega napeva usta razlezla v širok nasmeħ.

Nad planino smo se razšli, kakor nam je veleval zarisani načrt – oče in Jon sta jo mahnila v smeri Vrha nad Škrbino, mene samega pa je pot vodila tja v gube Vogla. Najprvo sem smuknil skozi nekoliko bukovine, potem sem ruševje oral, naposled pa sem se na vrhu grebena z jutranjim solncem iz oči v oči srečal. Skoro bi bil dihati pozabil, tako veličasten in lep razgled na preljubo Gorenjsko se mi je od ondod odprl. Modrikasto kraljestvo Triglava z okoliškimi vršaci, ki kakor zvesta vojska že tisočletja nemo varjejo v svojem naročju zaklad – rajski Bohinj z jezerom, temnim demantom. Debeli snegovi, ki so ležali po kotanjah in osojah, so dišali po svežem hladu in ustvarjali čudovito lep kontrast med senčno alpsko dolino in prisojnimi pobočji, ki jih boža jadranski vetrc. Tod so iz vlažne zemlje, pravkar otete težkega snega, pognale prve gorske cvetice – kot majhna sončeca sijoči rumeni jegličji in prikupno kimaajoči pomladanski alpski zvončki, pa alpski kosmatinci! Med cvetjem drobencija planinska pevka, zrak je poln žvižganja cip vriskaric, v dalji se svetlika širno morje. Kaj bi se ne radoval mladenič v takšnem rajskem vrtu in lahno, kakor da bi peroti imel, sem stopal po grebenu v smeri prevala Globoko, kjer sem se kasneje spustil z grebena niže na južne trate in jel zopet vrat za kotornami stegovati.

Kar tridesetero glav divjih ovac je zajtrkovalo na prisojah, v varnem zavetju močnih teles starih ovnov so nerodno stopicala mlada jagnjeta, ki so šele pred kratkim prvokrat ugledala svetlobo sonca, se prvokrat prestopila po strmih travah.

foto: **Luka Poljanec**



Daleč stran na pobočjih Meje sem z dvogledom zapazil dve neznatni piki – očeta in Jona, ki sta menda ravno tisti čas pecivo in druge dobrote iz oprtnikov vlekla, kar ugleda Jon na grebenu številno čredo parkljastih in rogatih bitij, ki nepremično boljše v prišleka. - „Da mi ni celoten orkester peklenščkov prišel naproti, da mi dobrodošlico zagode“, se je za svoje telo, predvsem

pa dušo zbal Jon in se brž za očetova mogočna pleča skril. Pa se bognasvaruj s svojimi muzikanti vendarle ne prikazuje kar sredi belega dne, nikar takšnim poštenjakom, kakršen je naš Jon – bila je čreda muflonov; jagnjeta, matere in tršati ovni, ki si je za jutranjo pašo izbrala zeleneča pobočja.

Jutro se je že nagibalo proti dopoldnevu, ko sem končal s popisom in židane volje korakal po kačje vijugasti poti navkreber. Kotorne so odkleklale zadnjih nekaj kitic in se poskrile v šopih trave. Zrak sta napolnila pesem drevesnih cip in brenčanje gorskih muh. Sanjavo sem poslušal zven okolice in precej me je iznenadila belka, ki je izpod nog mojih švignila s silnim truščem peruti in odšumela med travnimi kopicami gor po bregu. Najprvo sem se nad njeno majhnostjo začudil in prav lepo mi je bilo pri srcu, že v naslednjem hipu pa se zavem, kaj sem storil, in se oberoč za glavo primem; »cepec, z gnezda si jo prepodil!« Resnično se je v uborni jamici tik ob nadelani poti, pod nekakšnim travnatim napuščem svetilo pet kakor s kapljicami rdeče krvi oškropljenih jajc. Razumel sem tedaj tudi prečudno belkino vedenje, s katerim me je poprej stran od svojih dragocenih jajc zvaliti želela. »Nerodna reč,« sem dejal. Sleherni popotnik, ki bi izbral preval Globoko za cilj svoj, belki nažene strah v kosti in jo nehote z gnezda prepodi.



Za strešico ji rabi gorska trava, zidovi so trdno kamenje, za posteljo pa belka izbere uborno kotanjico v tleh. Ko na jajcih sedi in vali, je zaradi nevpadljivih barv živa duša ne zapazi, gnezdo pa zapusti le v primeru, da ji tik nad glavo grozi težka gojzerica. Tistega smolnatega dne smo strah v kosti nagnali kar dvema valečima belkama in srčno upamo, da se nam kaj takega ne pripeti nikdar več.

foto: **Luka Poljanec**

Ves osupel in poln ugibanj o usodi teh kurjih jajc sem jo kar najhitreje popihal od gnezda stran, da bi s svojo pojavo ne strašil več okoli gnezda in bi se belka lahko mirne duše vrnila. Mimo planinskega zatočišča Globoko sem jo mahal proti zahodu, od koder sta po grebenu prihajala oče in brat. Kako skrivnostno se je Jonu svetil obraz, ko smo se sešli! Iz njunih oči sem brez težav prebral, da sta med popisovanjem nekakšno imenitno reč doživela, pa sem kljub temu kar najdebeleje gledal, ko sta mi doživetje opisovala. Menda sta ravno grizljala kolena na strmih pobočjih Meje, ko se je izza skale primajal samec belke s sila nezadovoljnim

izrazom na obrazu. Nekolikokrat sta ga zvedavo premerila od nog do glave, ker pa so mu oči gledale tem bolj neveselo, sta se zaobrnila ter želela prečkati pobočja na zahodni strani, da bi ga ne še bolj ujezila. Slutila sta namreč v njegovem varstvu - gnezdece. Žalibog pa se jima dobrodušna namera ni posrečila. Tudi onadva sta nekoliko više po pobočju preplašila mater belko in v plitvi kotanjici ugledala šest majhnih jajc! To sta se čudila na vse pretege pa zmajevala z glavama, to smo kasneje kar težko drug drugemu na besedo verjeli!



In smo stopili skupaj v smeri planine, in vsem so se po glavi sem ter tja kotrljala belkina jajca. Kavri so čivkali in uganjali norčavosti na modrem junijskem nebu, pesem gora je donela vseokrog. Na dnu meli sta nabirala mrčes dva planinska vrabca. Skoro polne kljunce sta že imela, pa se je še našlo nekoliko prostora. Bogsigavedi, v kateri skalni razpoki so ju namreč čakali mladi vrabci, kakopak silno lačni. Kmalu sta starša odletela daleč stran v smeri Komne. Kakor angelcem so jima utripale bele peruti!

Slegur je prepeval s skalnega štrclja in blagoslavljal okolico s svojo šegavo pojavo.

foto: **Luka Poljanec**

Nekoliko niže v smeri planine je naša srca razveselila še biserna pesem slegurja. Ozirali smo se naokrog po travnatih bregih, iščoč pisanega ptiča – sedel je po svoji stari navadi na vrhu balvana in spet smo se lahko samo čudili in se radovali.

Spomnimo se zopet belke, ki si je za gnezdo izbrala nekoliko neroden kotiček. Da bi gnezdo otela velike nesreče, to se pravi, da bi belka zavoljo prepogoste preplašitve gnezdo popolnoma zapustila, sta se Jon in Tomaž že naslednjega jutra odpeljala na te bogate prisoje s pripravljenimi količki in tablo, ki planince naproša, naj se gnezdu izognejo. Rešitev je bila v tem primeru sila elegantna, saj je gnezdo ležalo ob veliki serpentini, ki naj bi jo planinec enostavno presekal na začetku in si z novo napravljeno bližnjico celo nekaj hoje prihranil. Žalibog sta reševavca ob prihodu na mesto povabila nosove vse do tal, saj si je jajca od prvega do zadnjega za malico privoščil neki plenilec.